

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΥΡΙΓΟΥ

Εριφύλη

Δεν είμαι του πατρός μου.
Δεν είμαι του αντρός μου.
Είμαι ο εαυτός μου.

ΤΙΤΛΟΣ: Εριφύλη, δεν είμαι του πατρός μου, δεν είμαι του
αντρός μου, είμαι ο εαυτός μου
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Αλεξάνδρα Συρίγου
ΣΕΙΡΑ: Ελληνική λογοτεχνία
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαριάννα Σωκράτους
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Εκδόσεις Έξη
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Εκδόσεις Έξη

Copyright © Αλεξάνδρα Συρίγου
Copyright © 2026 Εκδόσεις Έξη

ISBN: 978-618-5713-97-3

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν.2121/1993, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται η κατ' οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και γενικώς αναπαραγωγή, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση σε οποιαδήποτε μορφή και εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

Εκδόσεις Έξη
Λουίζης Ριανκούρ 13
11523 Αθήνα
Τηλ.: 211 4111078
www.ekdoseiseksi.gr
email: info@ekdoseiseksi.gr

Αλεξάνδρα Συρίγου

ΕΡΙΦΥΛΗ

Δεν είμαι του πατρός μου.

Δεν είμαι του αντρός μου.

Είμαι ο εαυτός μου.

Εκδόσεις Έξη

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

«Δεν είμαι του πατρός μου. Δεν είμαι του αντρός μου. Είμαι ο εαυτός μου!»

Τούτες οι λέξεις αντηχούσαν ξανά και ξανά στο παραζαλισμένο απ' τις έγνοιες και βαρυφορτωμένο απ' τα προβλήματα μυαλό της Εριφύλης. Σε όσο, τουλάχιστον, της είχε απομείνει μετά τις καταγιστικές εξελίξεις των τελευταίων ημερών. Κι αν για τον πατέρα της δεν είχε κάτι ιδιαίτερο να θυμάται, μιας και δεν πρόλαβε να τον ζήσει, αφού πέθανε νωρίς ο έρμος, για τον άντρα της, τον Κρατερό Φιλίππου, ακόμα κι αν ξόδευε όλο το μελάνι του κόσμου, και πάλι δεν θα ήταν αρκετό για να περιγράψει όλα όσα είχε περάσει ζώντας στο πλάι του. Βέβαια, για να πούμε την πάσα αλήθεια, δεν ήταν ολάκερο το διάστημα που, φορώντας τη βέρα του, μοιράστηκε μαζί του ό,τι ανάποδο και κατσι-

ποδιασμένο. Α, όλα κι όλα! Δεν θα 'λεγε ποτέ της ψέματα, ώστε να τον αδικήσει. Ο Κρατερός και την αγάπησε, και την κανάκεψε, και «κοκώνα μου» και «ντομνίτσα μου» την είχε, και τον έρωτά του της χάρισε, μαζί μ' όλα τα πλούτη και το τρανό βιος που διαφέντευε. Όχι πως τούτο το τελευταίο έπαιξε ρόλο, ή είχε την παραμικρή σημασία για εκείνη. Όταν αποφάσισε να τον ακολουθήσει και να σμίξει την τύχη και την πορεία της με τη δική του, το 'κανε μ' όλη της την καρδιά. Ξέρεις τι θα πει να παντρευτείς με το νυφικό που κανονικά θα φορούσες σαν νύφη στο πλάι κάποιου άλλου; Κι όταν, μάλιστα, ετούτος ο άλλος ήταν ο καλύτερος φίλος αυτουνού που πήρες για άντρα σου;

Τώρα που τα σκέφτεται, αναλογίζεται μήπως όλα όσα συνέβησαν έγιναν κατά πώς έπρεπε να γίνουν, για ν' αποκατασταθεί η τάξη που 'χε διασαλευτεί με τη συμπεριφορά τους. Όμως, τίποτε δεν πέρναγε απ' το δικό της χέρι, δεν υπήρχε τότε άλλος δρόμος για ν' ακολουθήσει, κι εκείνος, ο Κρατερός, της άπλωνε χαλί την καρδιά του, χαμογελώντας μαυλιστικά και προσφέροντάς της τον κόσμο ολόκληρο σαν αντάλλαγμα στο «ναι» της, που του το 'πε τελικά μ' όλη της την ψυχή, πιστεύοντας ότι οι όρκοι του για αιώνια πίστη θα κρατούσαν για πάντα...

Δάκρυα πλημμυρίζουν τα μάτια της στη θύμηση της χαρισάμενης εποχής που τέλεψε και πάει...

Όμως, αρκετά! Δεν ωφελεί να βυθίζεται στη νοσταλγία για τη μαγεία του χθες, ενώ είναι επιτακτική η ανάγκη να σχεδιάσει πάνω σε όσο γίνεται πιο γερά και ασφαλή θεμέλια το αύριο. Το άμεσο μέλλον το δικό της και της κόρης της, της τετράχρονης Μυρτούλας, που κοιμάται ξέγνοιαστη ακουμπώντας πάνω της, με τα καστανόξανθα μαλλάκια της απλωμένα στα γόνατά της. Κάπου-κάπου χαμογελά, τυλιγμένη μες στο κουκούλι του μακάριου παιδιάστικου ύπνου της, καθώς προσπαθεί να βολευτεί καλύτερα και αναδεύεται μισοξαπλωμένη στον δερμάτινο πάγκο του βαγονιού της αμαξοστοιχίας που τις παίρνει μακριά, ταξιδεύοντάς τες πέρα απ' την Οδησσό, τη μοιραία ξελογιάστρα πόλη, με προορισμό την άγνωστη Ελλάδα.

Η Εριφύλη καίδεύει τρυφερά το κεφαλάκι της μικρής και, κλείνοντας τα βλέφαρά της, αφήνει ένα χαμόγελο να τρεμοπαίζει στην άκρη των χειλιών της.

Έριξες τη ζαριά σου κι έχασες, Κρατερέ, συλλογίζεται. Μπορεί τους θησαυρούς σου να τους έχεις καλά φυλαγμένους, μα το πανάκριβο, το πολύτιμο, το αμύθητο κόσμημά σου, όσο κι αν ψάξεις, ποτέ δεν θα το βρεις! Την κόρη μας την παίρνω μαζί μου, κι αν αυτό σε παρηγορεί, σου λέω ένα μεγάλο “ευχαριστώ”, που μου τη χάρισες!

Απαλωναυρισμένη απ' τον θόρυβο που κάνουν οι τροχοί του τρένου στις ράγες, καθώς δια-

σχίζει τις αχανείς πεδιάδες, τις σκεπασμένες πια απ' τα πέπλα της νύχτας, αφήνεται σ' ένα παράξενο όνειρο-ποταμό που την καταπίνει, γυρνώντας την πίσω, στα χρόνια της πρώτης της νιότης...

Τον πατέρα της η μνήμη της σίγουρα δεν γινόταν να τον ζωγραφίσει, όμως τη μορφή της μάνας της δεν ήταν εφικτό να τη σθήσει από μέσα της. Η Στεργιανή ήταν ομορφοκοπέλα, καλοφτιαγμένη και με στητή κορμιοστασιά, κάτι ανάμεσα σε νιο κυπαρισσάκι και αλαφροπάτητη γαζέλα. Και δουλευταρού, γλυκομίλητη, μα και πεισματάρα, γιατί, σαν έβαζε κάτι στο μυαλό της, έπρεπε πάση θυσία να το καταφέρει.

Κοντά της είχε μάθει να τυλίγει τα ντολμαδάκια, να μαζεύει τ' αυγά απ' τις κότες χωρίς να της χιμύξει ο πετεινός, να μπαλώνει ρούχα κι υφάσματα με την ίδια τους την κλωστή, έτσι που να δείχνουν τέλεια, σαν να μην είχαν ποτέ δεινοπαθήσει. Ο καλός ο λόγος δεν έλειπε ποτέ απ' το στόμα της, μήτε για να μιλήσει, μήτε για να παρηγορήσει, μα και για να μαλώσει ακόμα. Μονάχα να τραγουδήσει δεν έστεργε, αφού ο πρόωρος θάνατος του άντρα της πήρε απ' τα χείλη της το τραγούδι και δεν της το ξαναγύρισε ποτέ πίσω.

Σαν παραμύθι διηγούνταν στη μικρή τότε Εριφύλη τη γνωριμία με τον λεβέντη της, που 'ρθεπραματευτής στα μέρη της στην Πόλη, και στη γειτονιά της, στα Ταταύλα, να πουλήσει την πρα-

μάτεια του, κι έφυγε κλέβοντας την καρδούλα της για πάντα.

«Κλέφτης ήταν ο μπαμπάς;» απορούσε το κορίτσι, μην μπορώντας να εξηγήσει τα αισθήματα της μάνας της για κάποιον ανάξιο.

«Μπα, που κακό να μη σ' εύρει, ζεβζέκα είσαι, μπρε;» ψευτοθύμωνε η Στεργιανή. «Ληστές μάς τον φάγανε, σαν γύριζε φορτωμένος παράδες απ' το ταξίδι του στη Σμύρνη. Κάναμε όνειρα για μια καλύτερη ζωή, μπας και δούμε Θεού πρόσωπο, μα απ' τη μια στιγμή στην άλλη φτωχύναμε ολότελα, χάσαμε τον προστάτη μας, την κολόνα του σπιτιού μας και την απαντοχή μας...»

Να ξαναπαντρευτεί, ούτε λόγος, μήτε που θέλησε να το συζητήσει ποτέ, κι ας ήταν όμορφη, γερή και νέα γυναίκα. Σε κάθε πρόταση που της γινόταν, σε κάθε προξενιό που της έστελναν μέσω κάποιου μακρινού συγγενή -γιατί στενούς δεν είχε ή γείτονα, εκείνη περιοριζόταν να ευχαριστήσει «δια την προτίμησιν», καθώς έλεγε, μα αρνιόταν ευγενικά, εξηγώντας πως, αν δεν ήταν μάνα -και μάλιστα θυγατέρας-, ίσως και να το σκεφτόταν. Κι αν κανείς την παραζόριζε, επιμένοντας ότι αφήνει τα καλύτερά της χρόνια να περνούν και να κυλούν σαν το νερό, κεντώντας απ' το πρωί ως το βράδυ τα προικιά αλλωνών για να τα βγάλει πέρα, χωρίς να 'χει κάποιον αρσενικό να τη νοιάζεται, εκείνη άστραφτε και βρόνταγε, και τους αποστόμωνε:

«Δεν είμαι του πατρός μου. Δεν είμαι του αντρός μου. Είμαι ο εαυτός μου!»

Μόνο που συχνά-πυκνά, καθώς τα κλωθογύριζε στον νου της τώρα η Εριφύλη, στην προσευχή της μέσα, μια και δυο και τρεις φορές, παρακαλούσε, φοβούμενη μην της λάχει μαρτυρικό τέλος σαν τον άντρα της:

«Κράτα με γερή, Αρχάγγελέ μου, να μεγαλώσω το κορίτσι μου. Έχε με καλά, ωσότου πατήσει γερά στα πόδια του. Θερμοπαρακαλώ Σε, χάρισέ μου ένα ήσυχο, ανώδυνο πέρασμα απέναντι, όταν φτάσει η ώρα μου...»

Λοιπόν, το πιο παράξενο πράγμα με τις επικλήσεις στα θεία είναι ότι, άμα γίνονται ειλικρινά, από καρδιάς, και με καθαρό πνεύμα, σπάνια πάνε στράφι, συνήθως εισακούονται. Κι ο Καπετάν-Μιχάλης των ψυχών, όταν τον επικαλούνται, τα ζυγίζει, τα υπολογίζει και πραγματοποιεί τις ευχές των ταπεινών πιστών.

Όμορφα κι ήρεμα, μέσα στον ύπνο της έφυγε, «ταξίδεψε» η Στεργιανή, για να συναντήσει τον πολυαγαπημένο της πραγματευτή... Τι κι αν η Εριφύλη της ήταν μονάχα δεκατεσσάρων; Τι κι αν την προηγούμενη μόλις μέρα έκαναν σχέδια να πάνε να προσκυνήσουν τον Άη-Γιώργη στην Πρίγκηπο; Τι κι αν λίγο πριν πέσουν να κοιμηθούν, ψευτομάλωσαν για το ποια απ' τις δυο τους αγαπάει την άλλη πιο πολύ; Το ξημέρωμα βρήκε το σπιτικό τους ορ-

φανεμένο, την όμορφη μάνα της φευγάτη, κι εκείνη μόνη κι έρμη, σαν την καλαμιά στον κάμπο, να προσπαθεί να κωνέψει τι είχε συμβεί, να μαζέψει τα κομμάτια της και ν' ακούει ψιθυριστά, αλλά πεντακάθαρα, τους συγκεντρωμένους μετά την κηδεία στο φτωχικό της ν' αποφασίζουν για λογαριασμό της:

«Τι θ' απογίνει το δόλιο; Φίλους, συγγενείς δεν έχουν... Να 'χει αφήσει τίποτε οικονομίες πουθενά η συχωρεμένη για να μπορέσει να πορευτεί η ορφανή; Και σαν θα 'ρθει κι η σπιτονοικοκυρά να της χτυπήσει την πόρτα για να ζητήσει το νοίκι της, με τι θα την ξεπληρώσει;»

«Είναι και νόστιμη, πανάθεμά την! Έτσι και της πέσει από κοντά κανένας επιτήδειος, ποιος ξέρει τι μπορεί να γίνει...»

«Εδώ, σου λέει, μια μακρινή ξαδέλφη της δεν τη βάζει σπίτι της, μην τυχόν ξελογιαστούν οι γιοι της με δαύτην...»

«Ντροπή, χριστιανοί!» πήρε τον λόγο ο παπάς, ακούγοντας τα κουτσομπολιά και τους ψιθύρους. «Είναι αμαρτία να προδιαγράφετε το μέλλον οποιουδήποτε με τόσο μελανά χρώματα, εφόσον, μάλιστα, δεν έχει δώσει κανένα δικαίωμα με την όλη στάση και τα φερσίματά του. Κάνετε σαν να μη γνωρίζετε ποιον άνθρωπο έχετε απέναντί σας. Σεβαστείτε τον πόνο του, μέρα που είναι, και δώστε λίγο χρόνο να κακαδιάσουν οι πληγές του, που 'ναι ακόμη νωπές».

Η Εριφύλη τότε τον πλησίασε δειλά και τον ευχαρίστησε για την υπεράσπισή του. Του φίλησε το χέρι και κούρνιασε κοντά του, ανάμεσα σε εκείνον και την πρεσβυτέρα του, προσπαθώντας να πάρει λίγη απ' την ανθρώπινη ζεστασιά τους.

«Εσύ εμένα άκουε...» της είπε καλόκαρδα η παπαδιά. «Μη μείνεις μοναχή σου απόψε, πρώτο βράδυ, κι αγριευτείς. Σίγουρα, εκείνοι που αγαπάμε, όπου κι αν βρίσκονται, μας παραστέκουν και βρίσκουν πάντα τρόπο να μας προειδοποιήσουν για κάθε τι καλό ή ανάποδο μας συμβεί. Όμως, κορίτσι πράμα, να μην έχεις μια ψυχή ν' ανταλλάξεις καμιά κουβέντα, είναι ζόρικη κατάσταση. Θαρρώ πως κι η μάνα σου θα το 'θελε να 'ρθεις να κονέψεις κοντά μας τον πρώτο καιρό. Κατέχει καλά το πόσο σε συμπαθούμε και δεν θα σου παραπονεθεί. Εξάλλου, θα με βοηθάς και με τα διπλάρια που απόκτησα τώρα στα γεράματα και θα πετάγεται όποια ώρα θέλεις να της ανάβεις το καντηλάκι στο μνήμα της. Λοιπόν, τι λες;»

Το κορίτσι κατένευσε βουβά ότι συμφωνούσε στην πρόταση που της γίνθηκε και της έσφιξε σταθερά το χέρι, παίρνοντας έτσι λίγο κουράγιο στα δύσκολα που την είχαν περιζώσει. Σαν έφυγαν όλοι οι άλλοι, μάζεψε τα ελάχιστα απαραίτητα πράγματα που θα της χρειάζονταν και, κλείνοντας την πόρτα πίσω της, ταίριαξε τον βηματισμό της με τον δικό τους, και ξεκίνησε μαζί τους την

πρώτη μέρα της υπόλοιπης ζωής της.

Εριφύλη

«Δεν είμαι του πατρός μου. Δεν είμαι του αντρός μου. Είμαι ο εαυτός μου!» Αυτά τα λόγια μου έλεγε πάντα η μάνα μου, και, σαν την έχασα νωρίς, τα έκανα οδοδείκτη στη ζωή μου, για να μου θυμίζουν πάντα πως πρέπει να στηρίζομαι στις δικές μου δυνάμεις. Στο αρχοντικό των Φωτιάδηδων όλοι με θεωρούσαν παρακατιανή, και μου φέρθηκαν με τον πιο σκληρό τρόπο, μα η γιαγιά Κασσιανή με στήριξε σαν άλλη μάνα. Τολμώ να πω ότι αγαπήθηκα πολύ, και από τον Αργύρη, που η μοίρα δεν το ήθελε να σμίξουμε, μα και από τον Κρατερό, στον οποίο χρωστώ την αλλαγή της πλεύσης μου και τον πολυτιμότερο θησαυρό μου, τη Μυρτώ μου. Μα, όπως φάνηκε, δεν ήταν γραφτό μου να βρω την ευτυχία στην Οδησσό.

Με μια μικρή βαλίτσα στο χέρι που χωρούσε όλα μας τα υπάρχοντα, μαζί με τη Μυρτώ μου βρήκαμε απάνεμο λιμάνι στην Ελλάδα. Ήξερα ότι θα τα καταφέρω, γιατί εγώ θα όριζα πλέον τη ζωή μου. Και δεν λάθεψα. Η Νανά και ο Ανδρό-

νικος με τύλιξαν προστατευτικά στην αγκαλιά τους, με βοήθησαν να βρω την πορεία μου και να γνωρίσω την αδιαπραγμάτευτη και άνευ όρων αγάπη, που ήρθε και φώλιασε μέσα μου και έκτοτε δεν με εγκατέλειψε ποτέ. Γιατί αυτό που μετράει, μάτια μου, είναι η εμπιστοσύνη, στον εαυτό μας, στους ανθρώπους που διαλέξαμε για συμπαραστάτες μας και η άδολη και ανιδιοτελής αγάπη.